

Marzenna Majchrzak
Specjalista PODNiDM w Pabianicach

Scenariusz zajęć całodniowych nr 3 - dziewiąty tydzień nauki szkolnej (5 godz.)

Blok tematyczny: W domu

Temat dnia: Też potrafię wykonać dom.

Zapis w dzienniku

- Edukacja polonistyczna: Formułowanie odpowiedzi na pytanie: „Co to znaczy, że dom to nie tylko budynek?” na podstawie rozmowy, doświadczeń własnych uczniów oraz tekstu z podręcznika „Dom to nie tylko budynek”. Pisanie z pamięci wyrazów z poznanymi literami.
- Edukacja matematyczna: Mierzenie długości obiektów różnymi sposobami. Szacowanie różnic w pomiarze.
- Edukacja społeczna i etyczna: Zawody związane z mierzaniem długości.
- Edukacja plastyczna i zajęcia techniczne: Wykonanie budowli z pudeł kartonowych.
- Edukacja muzyczna: Nauka piosenki „Wybuduję śliczny domek”. Nastrój w muzyce i jego identyfikowanie.

Cele ogólne:

- Kształcenie umiejętności poprawnego czytania i pisania;
- Doskonalenie umiejętności konstrukcyjnych.
- Rozwijanie umiejętności wokalnych.

Cele szczegółowe:

- Kształcenie umiejętności wyrazistego czytania wyrazów z literą „d” oraz tekstu „Dom to nie tylko budynek”;
- Rozwijanie umiejętności poprawnego pisania wybranych wyrazów z literą „d” (również w wygłosie) z wykorzystaniem pisania z pamięci;
- Doskonalenie umiejętności konstruowania budowli z pudeł kartonowych zgodnie z podaną instrukcją;
- Wdrażanie do rozumienia sensu dokonywania pomiaru długości daną jednostką miary.
- Poznanie i jednogłosowe, grupowe śpiewanie piosenki „Wybuduję śliczny domek” (śl. i muz. A. Loska).

Cele wyrażone językiem ucznia:

- Podczas dzisiejszych zajęć skonstruujesz samodzielnie lub z kolegą/koleżanką dom z pudełek kartonowych zgodnie z podaną instrukcją. Może być to wieżowiec, domek jednorodzinny, kamienica lub inny – wybór należy do Ciebie, ale polecenia zawarte w instrukcji muszą być spełnione.

- Jednak zanim to nastąpi:
 - Rozważysz, czy dom to tylko budynek?
 - Poćwiczysz czytanie tekstu, w którym Darek opowiada o swoim domu;
 - Sprawdzisz swoją pamięć do kilku wyrazów z literami „D”, „d”;
 - Poznasz i wspólnie z innymi dziećmi zaśpiewasz piosenkę „Wybuduję śliczny domek”.

Metody nauczania:

- Podające: opowiadanie, rozmowa, wyjaśnianie;
- Poszukujące: gra symulacyjna
- Waloryzacyjne: metoda ekspresyjna
- Operatywne: metoda ćwiczeń, praktycznego działania

Formy pracy uczniów: zbiorowa, grupowa, indywidualna

Kryteria oceniania –

Będę zwracała uwagę na to, kto:

- Będzie poprawnie czytał wyrazy lub zdania z tekstu „Dom to nie tylko budynek”;
- Bezbłędnie napisze wyrazy z pamięci (nauczyciel ewentualnie może określić dopuszczalną liczbę błędów);
- Dokładnie będzie mierzył wskazane obiekty;
- Estetycznie i zgodnie z instrukcją wykona (samodzielnie lub w parze) domek z pudełek kartonowych;
- Poprawnie zaśpiewa piosenkę „Wybuduję śliczny domek”.

Pytania kluczowe:

- Czy dom to tylko budynek?
- Co się dzieje z wynikiem pomiaru, jeżeli każdy człowiek mierzy długość swoją lub dowolną miarą? Po co ludzie ustalili jednolite jednostki miary?

Środki dydaktyczne:

- podręcznik „Nasz elementarz” s. 63,
- Album liter (s. 4 do litery „D”, „d”) – strona do pisania wyrazów z pamięci,
- Karta z instrukcją,
- pudełka tekturowe, kolorowy papier, miarki-linijki 30-centymetrowe (po jednej dla ucznia),
- zasoby Scholaris:
<http://www.scholaris.pl/zasob/66928?bid=0&iid=&query=odg%C5%82osy+otoczenia&api=>, zasoby Internetu: <http://relaxme.pl/album/muzyka-do-medytacji/>,
<http://relaxme.pl/album/muzyka-do-snu/>,
<https://www.youtube.com/watch?v=kNm5bHUtOdU>,
https://www.youtube.com/watch?v=Eqk_owhYIns,
- ilustracje różnych rodzajów domów zawieszane w widocznych miejscach (dom jednorodzinny, „bliźniak”, kamienica, blok mieszkalny, wieżowiec, pałac/zamek, chata),
- tekst i nagranie piosenki „Wybuduję śliczny domek”,
- nagranie odgłosów domu (przekręcanie kluczy w zamku, skrzypnięcie drzwi, dźwięk gwizdka od czajnika, odkurzacz, pralka, itp.),
- odtwarzacz CD; komputer, rzutnik i ekran.

Przebieg zajęć:

1. „Spotkanie na dywanie” - **Rozmowa na temat domu.**
2. **Nawiązanie do określenia domu jako budynku** (z pierwszego dnia bloku tematycznego)
 - a. Przedstawienie sytuacji, gdzie wracamy do pustego domu (gra symulacyjna)
 - b. Wymiana poglądów na temat domu jako czegoś więcej, niż budynek
 - c. Sprawdzenie / uzupełnienie mapy mentalnej utworzonej pierwszego dnia
 - d. Uzupełnienie wspólnie ułożonej na wcześniejszych zajęciach definicji „domu” (dom, to również kochani przez nas ludzie, bliskie nam zwierzęta i rzeczy, mające dla nas znaczenie)
 - e. Rozstrzygnięcie, czy nowe określenie pojęcia „dom” odnosi się również do ludzi mieszkających np. w Szwajcarii, Polinezji, Mongolii, Namibii (podręcznik s. 62)
 - f. Rozstrzygnięcie, czy nowe określenie pojęcia „dom” odnosi się także do zwierząt (ustalenie podobieństw i różnic).
3. **Zapoznanie z tekstem** „Dom to nie tylko budynek” (podręcznik, s. 63)
Nawiązanie przez nauczyciela do opowiadania o domu „podręcznikowego Darka” i przeczytanie tekstu „Dom to nie tylko budynek”. Rozmowa na temat tekstu:
Co Darek mówi o swoim domu? Jak go określa?
Darka dom, to budynek i
Co to znaczy, że dom to gwar wesoły i dar serca?
Czy każdy człowiek / zwierzę ma swój dom?
4. **Zabawa** - słuchanie i odgadywanie różnych dźwięków rozchodzących się w domu i gospodarstwie domowym (zasoby scholaris:
<http://www.scholaris.pl/zasob/66928?bid=0&iid=&query=odg%C5%82osy+otoczenia&api=>).
5. **Ćwiczenia w czytaniu tekstu** (w zależności od możliwości uczniów).
6. **Układanie i pisanie z pamięci wyrazów** z poznanymi literami – wykonanie strony do „Albumu liter”.
Uczniowie z wykorzystaniem ruchomych alfabetów wyjmują poznane litery i układają z nich wyrazy. Następnie podają je nauczycielowi do zapisania na tablicy. (Oprócz poznanych już wyrazów dzieci mogą utworzyć nowe: dama, kod, jod, jad, moda, Doda, deska, data, oda, Edek, Tadek, Ada, Adela, sedes, siedem itp.). Nauczyciel chwali dzieci za wkład pracy i pomysłowość.
Z zapisanych na tablicy („pisanymi” literami) wyrazów nauczyciel pozostawia np. cztery wyrazy: dom, sad, data, domek. Przeprowadza z uczniami ćwiczenia w czytaniu oraz analizę wyrazów, a następnie zasłania wyrazy i dyktuje je dzieciom.

Praktyczne wskazówki

Liczba i dobór wyrazów do pisania z pamięci może być inny. Decyzja należy do nauczyciela, który zna możliwości i potrzeby swoich uczniów.

Ocena koleżeńska poprawności napisanych wyrazów – Po napisaniu wyrazów, uczniowie w parach przekazują sobie swoje prace do kontroli. Nauczyciel odsłania wyrazy, a uczniowie sprawdzają poprawność pracy sąsiada z ławki. Miejsca, gdzie zauważy błąd podkreśla delikatnie np. na zielono (wskazana konsultacja z

nauczycielem). Następnie uczniowie oddają sobie prace i nanoszą poprawki.

Samooceena estetyki pisma – Nauczyciel zwraca uwagę uczniów na wygląd wzorowo zapisanych i łączonych liter i prosi uczniów o porównanie wzoru z ich pracą oraz dokonanie oceny estetyki pisma. Jeżeli jakiś wyraz, zdaniem ucznia, odbiega od wzoru – powinien go przepisać najlepiej jak potrafi.

Karty z wyrazami i dokonaną poprawą uczniowie mogą dołączyć do „Albumu liter”.

7. **Zabawy z muzyką.** Identyfikowanie własnych nastrojów pod wpływem słuchanej muzyki. Nauczyciel włącza różne utwory muzyczne (wolne, spokojne, szybkie, smutne, radosne, nostalgiczne, relaksacyjne, energetyzujące), a uczniowie najpierw interpretują je ruchowo a później identyfikują werbalnie nastrój wywołany przez dany utwór.

Proponowane utwory:

- (3 utwór z albumu) <http://relaxme.pl/album/muzyka-do-medytacji/> (wesoła)
- (4 utwór z albumu) <http://relaxme.pl/album/muzyka-do-medytacji/> (pogodna)
- (3 utwór z albumu) <http://relaxme.pl/album/muzyka-do-snu/> (wolny, spokojny)
- J. Strauss Baron Cygański <https://www.youtube.com/watch?v=kNm5bHUtOdU>
- E. Presley https://www.youtube.com/watch?v=Eqk_owhYIns
- „Wybuduję piękny domek” sł. i muz. A. Loska

8. **Nauka piosenki** „Wybuduję śliczny domek” (sł. i muz. A. Loska).

9. **Wykonanie budowli z pudełek kartonowych** zgodnie z instrukcją (praca indywidualna lub w parach).

Instrukcja / Plan pracy:

(Instrukcję otrzymuje każdy uczeń lub para uczniów, ale czyta ją nauczyciel)

- a. Zadanie: wykonanie domu z pudełka kartonowego.
- b. Możesz dom wykonać sam lub z kolegą / koleżanką.
- c. Przygotuj: kartonowe pudełko, papier kolorowy, nożyczki, klej, przezroczystą taśmę klejącą.
- d. Ustal, jakiego rodzaju dom wykonasz. Pomyśl, jaki będzie miał dach, ściany, okna, drzwi.
- e. Oklej ściany domu papierem o odpowiednim kolorze.
- f. To samo zrób z dachem.
- g. Połącz dach ze ścianami domu.
- h. Wytnij z papieru okna i drzwi. Doklej je do ścian domu.
- i. Jeśli chcesz, możesz dom dowolnie przyozdobić.
- j. Posprzątaj ławkę i podłogę pod ławką. Papier połóż na miejsce klej, nożyczki i taśmę klejącą. Wyrzuć śmieci.
- k. Usiądź na dywanie z wykonanym przez siebie domem.

10. **Rozmowa na temat wykonanych prac**, zastosowania się do instrukcji – informacja zwrotna.

11. Powrót do ławek. **Zabawy z mierzeniem.**¹

¹ Proponowane zabawy zgodne są z intencją autorów „Poradnika dla nauczyciela (...)” do podręcznika „Nasz elementarz”. Jednak należy zaznaczyć, iż według prof. E. Gruszczyk-Kolczyńskiej łączenie różnych zagadnień, takich jak: rozumienie sensu pomiaru długości i kształtowanie umiejętności mierzenia, jest rozwiązaniem bardzo

- a. Mierzenie przez dzieci szerokości wykonanego domu palcem wskazującym (po ustaleniu, jak będzie wykonywany pomiar). Podanie wymienionej wielkości, np. szerokość mojego domku wynosi trzy i pół palca. Zapisanie przez nauczyciela wymienionych wielkości.
- b. Mierzenie przez nauczyciela szerokości wykonanych domów palcem wskazującym. Podanie i zanotowanie własnej wielkości.
- c. Porównanie otrzymanych wymiarów. Zwrócenie uwagi na różnice wyników.
- d. Powtórzenie analogicznych ćwiczeń z mierzeniem i porównywaniem otrzymanych wyników.
- e. Formułowanie odpowiedzi na pytanie kluczowe: Co się dzieje z wynikiem pomiaru, jeżeli każdy człowiek mierzy długość swoją lub dowolną miarą?
- f. Zapoznanie uczniów z zasadami korzystania z miarki (linijki) 30-centymetrowej.
- g. Swobodne mierzenie miarką dowolnych przedmiotów (zeszytu, podręcznika).
- h. Ponowne mierzenie szerokości wykonanego domu miarką centymetrową przez dwóch uczniów. Wzajemne sprawdzenie poprawności dokonanego pomiaru – ocena koleżeńska.
- i. Formułowanie odpowiedzi na pytanie kluczowe: Po co ludzie ustalili jednolite jednostki miary?

12. **Rozmowa na temat zawodów związanych z mierzeniem:** „Kto musi mierzyć zawodowo?”
(geodeta, architekt, inżynier, ślusarz, dekarz, krawcowa itd.)

13. **Zbudowanie z wykonanych domów „klasowej ulicy”.**

14. **Podsumowanie zajęć** (na dywanie):

- a. Podsumowanie pracy uczniów podczas zajęć
- b. Ocena zajęć przez uczniów z wykorzystaniem techniki oceniania trudności.
Nauczyciel zadaje każdemu uczniowi jedno z pytań:
Czego się dziś nauczyłeś/łaś?
Co było dla Ciebie łatwe?
Co było dla Ciebie trudne?
Czego chciałbyś/łabyś się jeszcze nauczyć?

Praktyczne wskazówki

Od nauczyciela i czasu zależy, czy każdy z uczniów będzie odpowiadał na wszystkie pytania, czy każdy kolejny uczeń odpowie na tylko jedno pytanie.

- c. Wspólne zaśpiewanie piosenki „Wybuduję śliczny domek”.

trudnym dla uczniów. Zaproponowany fragment zajęć został tak zaprojektowany, by dzieci – mimo połączenia wymienionych zagadnień – miały możliwość kształtowania pojęcia długości.

Literatura:

- Bieg-Panic B, Sobczyk B., Stachańczyk B, Gruszka M., Stolarczyk E., Poradnik dla nauczyciela klasy pierwszej szkoły podstawowej, Warszawa 2014
- Gruszczuk-Kolczyńska E. (red.), Wspomaganie rozwoju umysłowego oraz edukacja matematyczna dzieci w ostatnim roku wychowania przedszkolnego i w pierwszym roku szkolnej edukacji, Warszawa 2009
- Kołodziejowie M. i J., Wybrane lekcje wychowania fizycznego w nauczaniu początkowym, Rzeszów 1998
- Lelonek M., Wróbel T. (red.), Praca nauczyciela i ucznia w klasach 1-3, Warszawa 1990
- Lelonek M., Proces poznawania i rozumienia świata przez uczniów w młodszym wieku szkolnym, Pabianice 2006
- Lorek M., Wollman L., Nasz elementarz. Podręcznik do szkoły podstawowej. Klasa 1. Część 1, Warszawa 2014
- Nauczanie Początkowe, rok 1992/1993, nr 1-2